

EXERCISES

1. Re-order the words to make questions. Answers are in the main text. See the example.

Example: tasks do achieve soldiers how their?
How do soldiers achieve their tasks?

- operations characteristics are the what of offensive?
- operations may be offensive how conducted?
- is tactical the successful element key what for operation?
- do surprise how achieve commanders?
- can be employed acceleration how?
- surprise are pivotal fruitful commander's what qualities for a?

2. Read the statements and decide if they are true or false.

- Offensive operations are those which are designed to destroy and defeat the enemy.
- One of the aims of offensive operations is to disorientate enemy forces.
- The tempo of offensive operations creates uncontrollable conditions for commanders.
- It is difficult to surprise the enemy outright because of modern day equipment.
- Concealing the concentration of forces from the enemy makes it difficult for the enemy to locate them.
- Commanders should be experienced, knowledgeable and not take unnecessary risks.

Answer key to the exercises

Ex. 1: 1 What are the characteristics of offensive operations? 2 How may offensive operations be conducted? 3 What is the key element for successful tactical operation? 4 How do commanders achieve surprise? 5 How can acceleration be employed? 6 What commander's qualities are pivotal for a fruitful surprise? Ex. 2: 1T, 2T, 3F, 4T, 5T, 6T. Ex. 3: 1G, 2A, 3B, 4E, 5F, 6C, 7D, 8H. Ex. 4: 1 achieve surprise, 2 attacking force, 3 combat superiority, 4 decisive result, 5 exploit opportunities, 6 implement the will, 7 key component, 8 make decision, 9 offensive operation, 10 operational surprise, 11 seize the territory, 12 strike the enemy, 13 tactical surprise, 14 take risk.

3. Use expressions from the first column to match definitions in the second column.

1. acceleration	A. to destroy or drive off enemy forces
2. defeat	B. to prevent from possessing; to take something away from
3. deprive	C. to take something by force
4. infiltrate	D. to attack or hit
5. outright	E. to move into territory secretly and gradually, especially with hostile intent
6. seize	F. complete or total
7. strike	G. increase of speed or velocity
8. superiority	H. the quality or condition of being of higher grade or quality

4. Match words from the first box with words from the second box to create terms mentioned in the text.

achieve	attacking	component	decision
combat	decisive	force	operation
exploit	implement	opportunities	result
key	make	risk	superiority
offensive	operational	surprise	surprise
seize	strike	the enemy	the territory
tactical	take	the will	

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Zpracoval tým ÚJP Vyškov, foto: archiv redakce

Vaše případné dotazy, připomínky a náměty nám prosím pošlete na naši e-mailovou adresu:
a_report@ujp-acr.cz.

Jakovlev Jak-40

Dopravní letoun Jak-40 vznikl v šedesátých letech minulého století v tehdejší Sovětské svazu. Podnětem pro jeho výrobu byl požadavek národního dopravce Aeroflot, který měl zájem o spolehlivý a nenáročný letoun pro provoz z vnitrozemských letišť, který by nahradil dosluhující pístové typy Il-12, Il-14 a Li-2. Jakovlevova konstrukční kancelář přišla s návrhem malého letounu pro maximálně třicet pasažérů. Protože Aeroflot počítal s provozem z méně kvalitních letišť a zároveň chtěl s letounem létat nad neobydlenými oblastmi a severní částí SSSR, musel být nový Jak maximálně odolný a spolehlivý. Konstrukteři se proto rozhodli pro třímotorovou koncepci, která v dané hmotnostní třídě rozhodně není obvyklá. Použití tří pohonných jednotek mělo letounu zajistit schopnost doletět na nejbližší záložní letiště i v případě vysazení jednoho motoru. Během zkoušek stroje s ním dokonce piloti létali na jeden motor. Také umístění motorů, jejichž nasávací otvory jsou nad hranou křídla, umožňuje vzlety a přistání na špatných drahách, kde hrozí nasátí cizích předmětů. Kombinace tří motorů a povedené konstrukce stroji umožňuje působit i na letištích s relativně krátkou dráhou. Aeroflot nepožadoval vysokou přeletovou rychlost, a tak je Jak-40 vybaven rovným křídlem bez šípovitosti.

První z pěti prototypů letounu Jak-40 byl dokončen na začátku roku 1966. Zkušební posádka s prvním z nich poprvé vzlétla 21. října. Všechny objevené potíže se podařilo relativně rychle vyřešit a již v následujícím roce zahájila továrna v Saratově sériovou výrobu prvních dvaceti kusů určených k certifikaci a podnikovým zkouškám Aeroflotu. Civilní certifikaci získal Jak-40 v roce 1968 a na konci září téhož roku byl letoun schválen i Aeroflotem. K první cestě s pasažéry na jeho pravidelné lince došlo již 30. září 1968.

Během výroby, která trvala až do roku 1981, vzniklo přes tisíc letadel, z nichž více než 150 bylo exportováno za hranice SSSR. Největší množství, přes 600 letounů, pochopitelně odebral Aeroflot. Dalším důležitým zákazníkem byly sovětské ozbrojené síly, které dodnes tento stoj provozují u vládních a štábních letek. Jak-40 také drží mnohá prvenství. Jde například o první sovětský dopravní letoun, který byl certifikován dle italských a západoněmeckých předpisů. Kromě zemí východního bloku totiž létal i u západoněmeckých či řeckých společností. I když je Jak-40 v provozu přes čtyřicet let, stále

jich létá více než tři sta a nejméně v patnácti zemích světa tyto letouny spolehlivě slouží i k přepravě státních představitelů. V Československu tento typ sloužil u domácích aerolinek, ministerstva vnitra, Vojenského zkušebního leteckého ústavu a Státní letecké inspekce.

České vojenské letectvo dnes provozuje dva letouny Jak-40, a ačkoliv byly oba vyrobeny na konci sedmdesátých let minulého století, do stavu Armády ČR přibýly až v roce 1998. Oba totiž předtím působily u Letecké správy Federálního ministerstva vnitra a posléze u Státního leteckého útvaru, který do konce roku 1997 v ČR zajišťoval přepravu vládních činitelů. V roce 1998 byl tento útvar zrušen a v souladu se zvyklostmi většiny ostatních zemí NATO převzalo přepravu státních delegací a představitelů vojenské letectvo. Od Státního leteckého útvaru přišly dva letouny trupových čísel 1257 a 0260, které jsou dodnes součástí 241. letky na základně v Praze-Kbelích. Dva sesterské stroje Jak-40, které původně také létaly u Federálního ministerstva vnitra, dodnes používá Letecký útvar Ministerstva vnitra Slovenské republiky.

Základní technický popis

Jak-40 je malý třímotorový dolnoplošník určený pro přepravu osob na regionálních tratích. V přídi trupu sedí dvojčlenná

Základní takticko-technická data:

Délka trupu	20,36 m
Výška trupu	6,50 m
Rozpětí křídel	25,00 m
Prázdná hmotnost	9 400 kg
Vzletová hmotnost	15 500 kg
Maximální rychlost	550 km/h
Dostup	8 000 m
Dolet (s PPN)	1 800 km

posádka, za ní se nachází kabina až pro 32 cestujících (standardem je 24–27 míst). Dle požadavku zákazníka může být interiér upraven pro přepravu menšího počtu osob nebo přestavěn do salonní podoby pro 8 až 18 osob. Vstup i výstup do kabiny umožňují jediné dveře na levé straně trupu a výklopné schůdky v zádi. K opuštění stroje v případě nehody slouží celkem tři nouzové východy.

Rozměrné křídlo není šípovité a je opatřeno mechanizací na odtokové straně. Trup zakončují ocasní plochy ve tvaru písmene T. Přistávací podvozek je tvořen dvěma hlavními nohami a jednou příďovou. Všechny jsou opatřeny pneumatikami umožňujícími provoz z nezpevněných ploch. Celý podvozek je plně zatažitelný do trupu, pneumatiky hlavního podvozku ale nejsou v zatažené poloze kryty dvířky. V zádi trupu se po stranách nacházejí dva motory, třetí je vestavěn do kýlové plochy. Motory AI-25 dosahují maximálního tahu 14,7 kN. Letoun je vybaven pomocným startovacím motorem, umožňujícím spouštění pohonných jednotek bez pozemních zdrojů.

Text a foto: Jakub Fojtík

Odstřelovačská puška vz. 63 Dragunov

Odstřelovači Rudé armády prošli druhou světovou válkou se standardními puškami, které byly pouze částečně upraveny pro jejich potřeby a vybaveny optickým zaměřovačem. Na začátku války se jednalo o starou pušku Mosin vz. 1891/30, kterou ale rychle vystřídala velice zdařilá samonabíjecí zbraň SVT-40. Po zkušenostech z frontových bojů, které si vyžádaly poměrně široké uplatnění odstřelovačů, bylo však zřejmé, že je potřeba vyvinout zcela novou pušku určenou výhradně odstřelovačům. Na jejím vývoji pracoval od konce padesátých let minulého století, zpočátku pod vedením Kalašnikova (ten později přihlásil do soutěže své dvě zbraně), konstruktér Jevgenij Fjodorovič Dragunov. Tento úspěšný sportovní střelec a konstruktér sportovních zbraní pocházel z poměrně slavné puškařské rodiny. Armáda specifikovala svůj požadavek již tradičně na konstrukčně jednoduchou, odolnou, nenáročnou na údržbu a přesnou zbraň, kterou by dokázal ovládat i nepříliš kvalifikovaný voják. A tak v roce 1963 byla do výzbroje Sovětské armády zavedena odstřelovačská puška vz. 63 Dragunov (SVD). Postupně se rozšířila nejen do dalších armád Varšavské smlouvy, ale i do tzv. spřátelených zemí. Kromě sovětské zbrojovky IZMAŠ se licenčně vyráběla rovněž v Polsku, Iráku a Číně. Do naší armády se dostala v sedmdesátých letech minulého století jako náhrada za odstřelovačskou pušku vz. 54. Puška Dragunov slouží k ničení živé síly nepřítele a střelecké podpoře družstva přesnou palbou. Je velmi účinným prostředkem k vyřazení jednotlivých živých cílů – nekrytých, pohybujících a objevujících se na větší vzdálenost. Nejúčinnější střelbu je možné vést na vzdálenost do 800 metrů. Největší mířená vzdálenost střelby s touto zbraní je s mechanickými mířidly 1 200 metrů a s optickým zaměřovačem PSO-1 ještě o sto metrů dál. Odstřelovačská puška Dragunov ani před laikem nezatají podobu se zbraněmi legendární série AK. Konstrukčně se však od útočné pušky (samopalů Kalašnikov) liší.

Jedná se o samonabíjecí zbraň s odběrem prachových plynů z hlavně. Závěr se dvěma uzamykacími ozuby se pevně uzamyká pomocí rotace závorníku. Při výstřelu je závěr v přední poloze. Jakmile střela při pohybu v hlavní mine plynový kanálek ústící do plynového násadce, dojde k odběru části prachových plynů, které předají energii pístnici spojené s nosičem závorníku. Ten při pohybu dozadu zajistí vytažení a vyhození nábojnice. Zastaví se v okamžiku, kdy narazí na základnu vratného ústrojí, a díky působení vratné pružiny přejde do pohybu vpřed. Přitom vytáhne náboj ze zásobníku a zasune ho do nábojové komory. Plynový násadec je opatřen dvoustupňovým plynovým regulátorem se stavitelnými výfukovými otvory. Při normálních podmínkách je regulátor v poloze 1. Při znečištění se nastavuje do polohy 2. Pootočení regulátoru se provádí dnem nábojnice.

Namísto dlouhého pístu útočné pušky AK 47, spojeného s nosičem závorníku, má odstřelovačská puška píst s krátkým

